Miasto Żywiec
34-300 Żywiec, Rynek 2
33-475-42-00, 33-475-42-01

30.09.2005

Gminny Ośrodek Kultury w Gilowicach, zespoły regionalne, taneczne i organizacje strażackie

W 1973r w Gilowicach powstał pierwszy w powiecie Gminny Ośrodek Kultury (GOK). W jego skład wchodziły: 2 biblioteki, 2 punkty biblioteczne, Klub Rolnika, 2 kluby PP „Ruch", orkiestra dęta, 3 zespoły estradowe i Zespół Regionalny „Gilowianka". Amatorski ruch artystyczny w Gilowicach narodził się w czasie I wojny światowej, a jego animatorem był miejscowy ksiądz Teofil Papesch. Z jego inicjatywy powstało koło KSM, chór kościelny i koło teatralne. W latach 20 prowadzenie teatru przejął Albin Górny, rzeźbił Folęga i Luberek wytwórca instrumentów muzycznych, malował Józef Wierzbinka. Po II wojnie światowej amatorski ruch teatralny nadal kwitnie. Kultywuje go koło ZMP, w Rozciętej zespół teatralny „Zryw", koło Ligi Kobiet i przyparafialny teatrzyk „Echo". Po odwilży październikowej w 1956 r. działalność kulturalną we wsi przejęło koło Związku Młodzieży Wiejskiej, świetlica gromadzka i klub rolnika. Na czoło wysuwają się młodzi, Olimpia Ormaniec, Józef Rachwał, Jerzy Górny, Włodzimierz Jodłowiec. Powstaje nowa forma działalności estrada z piosenką, scenkami kabaretowymi. W 1962 powstał klub rozrywkowy - kierownik Waleria Prochot, aktyw – Jan Gąsiorek, Joanna Bąk, Czesława Marszałek i Andrzej Zabrzecki, a rok później Regionalny Zespół Pieśni i Tańca – „Gilowianka". Pierwszą dyrektorką GOK-u została pani Władysława Górna. Następnie kierownictwo przejęła pani Małgorzata Kamecka, w 1977 roku pan Wiesław Kubień, a w 1992 roku pani Wanda Hajok a od 2005roku Gabriela Kolonko. W 1986 r. w Gilowicach przy Klubie Rolnika powstał Dziecięcy Zespół Góralski „Gronicek" (obecnie działa przy GOK-u). W roku 1997 w Gilowicach powstał Regionalny Zespół „Dolanie".

Różnorodne formy pożytecznego spędzania wolnego czasu (zajęcia muzyczne–nauka gry na różnych instrumentach, taneczne-zespoły, ruchowe-aerobik, step i joga, plastyczne-kółka zainteresowań itp.) oraz imprezy cykliczne organizowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Gilowicach integrują nie tylko lokalną społeczność, ale i przyciągają turystów.

Świadectwem owego postępowania są sukcesy na zarówno na scenie polskiej, jak i zagranicznej zespołów:

Dziecięcy Zespół Góralski „Gronicek" powstał przy Klubie Rolnika w styczniu 1986 roku, a obecnie działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Gilowicach. Kierownikiem i choreografem Zespołu jest pani Wanda Hajok, natomiast tradycyjną kapelę góralską towarzyszącą Zespołowi prowadzi pani Izabela Pyclik. Zespół skupia dzieci od lat 6 do 14. „Gronicek" prezentuje folklor górali żywieckich, zwyczaje i obrzędy całoroczne, gry i zabawy dziecięce. W swoich programach prezentuje także grę na unikatowych instrumentach pasterskich m.in. Piszczałce i okarynie. Zespół koncertuje w kraju i za granicą, na licznych festiwalach, przeglądach i imprezach. Programy Zespołu były wielokrotnie prezentowane w Telewizji Polskiej („Na Polska Nutę", TV Polonia) oraz telewizjach regionalnych:Katowice, Szczecin, Kraków, Gdańsk, Warszawa, a także w Polskim Radiu Warszawa i oddziałach regionalnych. Zespół w ciągu 19 lat istnienia zdobył wiele nagród i wyróżnień.

Regionalny Zespół „Dolanie" działa przy Gminnym Ośrodku Kultury w Gilowicach od marca 1997r. Kierownikiem i choreografem jest pani Wanda Hajok, a kierownikiem kapeli pani Izabela Pyclik. Zespół prezentuje autentyczne tańce i śpiewy z północno - wschodniej części Żywiecczyzny (od Starego Żywca po Maków Podhalański). W programach Zespołu m.in. „Na muzyce", „Wkludziny i ubijano", „Na Rysia", czy „Po kolędzie" można zobaczyć całą gamę zróżnicowanych tańców, autentycznych zwyczajów i obrzędów z Gilowic. „Dolanie" to Zespół wielopokoleniowy skupiający dzieci, młodzież i dorosłych – w wielu przypadkach całe rodziny. Poziom Zespołu potwierdzają liczne nagrody zdobyte na festiwalach w Polsce i za granicą.

Programy „Dolan" zostały nagrane przez TV Warszawa, Katowice, Gdańsk, Kraków oraz wielokrotnie przez Polskie Radio Warszawa. Zespół koncertował na festiwalach w Macedonii, Belgii, Ukrainie, Szwecji, na Węgrzech, Chorwacji, Słowacji i Czechach.

Zespół tańca współczesnego „Teenagers" W czerwcu 2005r przy Gminnym Ośrodku Kultury w Gilowicach powstał zespół wokalno - ruchowy, w którego skład wchodzą uczennice Gimnazjum z Gilowic oraz Szkoły Podstawowej z Okrajnika. Program zespołu obejmuje taniec nowoczesny oraz piosenki znane z list przebojów. Zespół zaprezentował się już na Dniach Gilowic oraz w Żywcu

podczas trwania Turnieju Gmin a obecnie przygotowuje się na pokaz „Pożegnania lata”. Natomiast w listopadzie dziewczyny zaprezentują się w Bielsku na przeglądzie szkolnych kabaretów, gdzie będą inaugurowały całą uroczystość.
Po kilku miesiącach pracy wyklarował się stały skład zespołu, który tworzą: Klaudia Wnętrzak, Sabina Rozumek, Patrycja Górna, Małgorzata Firlejczyk, Agnieszka Lejawka, Ewa Ormaniec, Daria Jędrysek i Ewelina Gawron. Układ choreograficzny oraz muzykę dobiera i opracowuje wspólnie z dziewczynami instruktorka - p. Izabela Pyclik. Zaangażowanie uczestniczek, praca na próbach oraz zapał i pomysłowość rysują dalsze obiecujące efekty.
Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Gilowianka” założony przez p. Jana Gąsiorka i p. Olimpię Ormaniec działa od 1963 roku i skupia wkoło siebie całe pokolenia rodzin. Obecnie działa jako stowarzyszenie, prowadzone przez panią Olimpie Ormaniec.
W pierwszej kapeli zespołu grali grajkowie wiejscy tacy jak: Andrzej Kudzia, Jacek Gąsiorek, Zygmunt Kastelik, Michał Górny. Kapelę i chór prowadził gilowski organista - Antoni Jędrysek. Kierownikem organizacyjnym była Fryderyka Barabasz, później Leszek Łoboda i Waleria Prochot. Kierownictwo nad prowadzeniem kapeli przejął Franciszek Kastelik, który dobrał sobie nowy skład kapeli. Pierwsze stroje regionalne dla zespołu zostały skompletowane w czynie społecznym przez członkinie, które same je uszyły.
W programie tanecznym zespół miał część Gilowską oraz część Żywiecką \"Bal mieszczan Żywieckich\", którą tańczyła młodzież. Po 4 latach odszedł z zespołu Jan Gąsiorek rezygnując z jego prowadzenia. Od tego czasu pracę kierownika artystycznego i choreografa przejęła Olimpia Ormaniec, która społecznie prowadzi ten zespół do chwili obecnej. Głównymi przebojami zespołu od początku były strofy piosenek:
\"A kto nie śpiwo i nie tańcuje, tyn na świecie nic nie uzyje\" oraz \"Przodków zwyczaje wskrzeszamy i do młodzieży wołamy, aby ich tradycje czciła i sercom do niej przylgnęła\".
W ciągu 40 lat w zespole przewinęły się 4 pokolenia - 520 członków i 56 muzykantów, a rozpiętość wieku była od 5 do 87 lat. W okrasie istnienia zespół koncertował około 680 razy. Najważniejsze koncerty zagraniczne Zespołu to trzykrotne tourne do Bułgarii, Słowacja, Czechy, Austria, Rzym, Niemcy. Zespół bardzo sobie ceni zawiązane kontakty i przyjaźnie międzynarodowe. W zespole w związek małżeński skojarzyło się 25 par, które tworzą udane rodziny, a ich dzieci i wnuki są ich następcami do dnia dzisiejszego. Obecnie zespół jest mocno odmłodzony, liczy 50 osób i ćwiczy w 3 grupach.
Przy Regionalnym Zespole Pieśni i Tańca \"Gilowianka\" od samego początku działa koło Związku Młodzieży Wiejskiej. Co roku młodzież uczestniczy w warsztatach artystycznych oraz reprezentuje Związek na uroczy- stościach lokalnych i ogólnopolskich.
W 1996 roku kilkunasto osobowa grupa członków i sympatyków zawiązała Towarzystwo Wspierania Regionalnego Zespołu Pieśni i Tańca \"Gilowianka\", które pomaga Zespołowi rozwijać się i dba o jego wzorowe funkcjonowanie.
Największym sukcesem działania Zespołu w ostatnich pięciu latach jest stworzenie młodej, własnej i niezależnej kapeli. To oczywiście pomysł nie strudzonej w działaniu kierowniczki Olimpii Ormaniec, która widząc coraz większe trudności w skompletowaniu kapeli nakazała swoim wnukom pobierać naukę w Szkole Muzycznej w Żywcu. Trudną i systematyczną, a jednocześnie świetną w efektach pracę wykonał kierownik kapeli, a zarazem wspaniały pedagog Pan Czesław Konior.
W Gilowicach działa **Orkiestra Dęta OSP–Gilowice,** która została założona przez Jana Jędryska w 1911 roku. Pierwszym kapelmistrzem i nauczycielem był Antoni Mrózek. Do 1924 r. Orkiestra uczestniczyła w uroczystościach kościelnych, uświetniając swą grą święta. W kolejnych latach dodatkowo Orkiestra występowała na obchodach Święta 3-go Maja i uroczystościach Strażackich oraz pielgrzymkach do Kalwarii Zebrzydowskiej. W czasie okupacji instrumenty schowane były na strychu kościoła. Od 1946 do 1970 roku orkiestra z powodu braku zaangażowania występowała sporadycznie. W 1970 roku ówczesny Prezes Straży Pindel Teodor i Naczelnik, Marszałek Jan postanowili reaktywować działalność Orkiestry Dętej, kapelmistrzem został Józef Hura. W tym okresie do orkiestry wstąpili nowi członkowie. Próby odbywają się w budynku Urzędu Gminy Gilowice oraz w budynku prywatnym. Od 1998 roku w składzie orkiestry zachodzą pewne zmiany, prezesem zostaje Andrzej Drobisz a kapelmistrzem Józef Hura. Dzięki staraniom prezesa Rada Gminy Gilowice w

kolejnych budżetach przeznacza środki finansowe na potrzeby orkiestry. Przybywają nowi członkowie. Zakupione są instrumenty i reprezentacyjne stroje. W 2000 roku, dzięki środkom finansowym OSP oraz zaangażowaniu Prezesa OSP Piotra Kurzyńca, gospodarza OSP Włodzimierza Gąsiorka, wójta Gminy Gilowice Aleksandra Satławy i prezesa orkiestry Andrzeja Drobisza, zostaje oddana do użytku sala prób wraz z zapleczem dla orkiestry. Próby i zaangażowanie członków Orkiestry Dętej OSP – Gilowice mają swój oddźwięk w uroczystościach gminnych, powiatowych oraz na przeglądach orkiestr dętych.

Ochotnicza Straż Pożarna w Gilowicach powstała w 1908 roku z inicjatywy członków miejscowego kółka rolniczego oraz ówczesnego proboszcza miejscowej parafii ks. Michała Królikowskiego. Na początku straż liczyła 23 członków którymi kierował komendant Michał Górny, a pierwszym prezesem był Franciszek Michulec. Strażacy nie tylko walczyli z ogniem, lecz także brali czynny udział w uroczystościach kościelnych i państwowych. W 1925 roku została oddana do użytku pierwsza remiza strażacka w Gilowicach, a rok później strażacy otrzymali swój sztandar, prezesem był wówczas ks. Teofil Papesh. Zaraz po wojnie strażacy zaczęli kompletować sprzęt. W 1946 roku otrzymali oni nową sikawkę, a trzy lata później pierwszy w historii jednostki samochód strażacki. W 1955 roku spłonęła strażnica wraz ze znaczna części sprzętu pożarowego. Niedługo później rozpoczęto budowę nowej remizy, którą ukończono w 1964 roku. Po pewnym czasie do obszernych pomieszczeń remizy wprowadzono instytucje gromadzkie, milicję, pocztę i bank. Strażakom zaczęło brakować miejsca, stąd podjęto w latach 80-tych budowę trzeciej już remizy. Prace udało się zakończyć przed uroczystościami jubileuszu 90-lecia OSP – Gilowice. Podczas jubileuszu w 1998 roku została ona poświęcona wraz ze sztandarem ufundowanym przez mieszkańców wsi. Prezesem wówczas był Tadeusz Jędrzejczyk, a komendantem Piotr Kurzyniec. Obecnie jednostka należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, liczy 71 członków czynnych, 16 członków honorowych, 25 wspierających oraz 16 Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej i posiada 2 samochody bojowe i 1 operacyjny. Prezesem jest Piotr Kurzyniec a komendantem Ireneusz Pyclik.

Ochotnicza Straż Pożarna w Rychwałdzie powstała 1923 roku z inicjatywy prezesa kółka rolniczego Józefa Barcika. W 1926 r. zakupiono pierwszą czterocalową, dwutłokową sikawkę. W 1928 przystąpiono do budowy remizy, którą ukończono 29 czerwca roku następnego. Po wojnie najpierw wyremontowano remizę, a w 1948 r. zakupiono pierwszą motopompę. W 1979 z inicjatywy Józefa Pala najpierw zbudowano mur oporowy na potoku Nawieśnik, który umocnił brzegi i pozwolił na wniesienie w tym miejscu nowej, murowanej remizy (1982 r.). W 1987 r. przystąpiono do rozbudowy tego obiektu, dzięki czemu w 1990 r.powstała sala widowiskowa, świetlica, mieszkania i inne pomieszczenia użyteczności publicznej. Obecnie z żywiołem walczy 50 strażaków oraz Drużyna Młodzieżowa licząca 20 osób. Wielkim plusem jest profesjonalne wyposażenie w postaci nowego bojowego samochodu. OSP Rychwałd uczestniczy w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów na terenie okolicznych gmin. Młodzież bierze udział w gminnych zawodach wykazując się szybkością i sprawnością fizyczną.

Gminna Biblioteka Publiczna w Gilowicach i Filia w Rychwałdzie gromadzą książki z wszystkich dziedzin wiedzy i nauki, literaturę piękną dla dzieci, młodzieży i dorosłych oraz literaturę regionalną. Biblioteka rozpoczęła komputeryzację zbiorów. W ramach programu „Ikonka” planuje się uruchomienie czytelni internetowej.